

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Hinavščina in resnica.

Hinavščina nam je vselej zoperna in to nam postane ona še tembolj, čem manj ima človek za njo uzroka. Ona nam kaže tedaj človeka v vsej njegovi spridenosti.

Krivo ni, ako rečemo, da so naši polnemci v takem položaju, v katerem jim ni treba hinavščine. Noben las se jim ne krivi in nobena pravica se jim ne jemlje pod sedanjo vladó; ona ima za njih glas tenka, večkratí pretenka ušesa. Kar jim manjka, to je krmilo vlade. Njega ne držé njih možje v rokah, sicer pa je vse pri starem; nemški konj stoji še prej, kakor slej pri polnih jaslíh v tem, ko drugi vlekó državni voz naprej in dobodo, ako ne gre z njim naglo ali dovolj dobro, za to zobati ne ovsa, nego bič.

Pri vsem tem pa je toliko kriča pri Nemcih, kaka da se jim godi krivica! Seveda. Naši Nemci so razvajeni. Dolgo, predolgo so bili celo državo imeli v rokah in v tem se jim je godilo dobro. Kamor je stopila noga Nemca, povsodi so stopila druga ljudstva nazaj in so bila še zadovoljna, ako jim je stopil z njo samo na tilnik, ne kar na glavo ali na prsi.

Sedaj pa ljudstva tega ne marajo več ter čutijo, da imajo tudi ona pravico živeti, toda tega ni kriva sedanja vladá, pri nas prav gotovo ne. Isti, neprijazen duh je še doma po vseh uradih. kjer in kakor smo ga bili tam v poprejšnjih letih imeli. Da bi se možje, ki ne znajo slovenski, odpravili pri nas iz uradov ali vsaj ne nastavili več po njih, to je naša pohlevna želja, toda kaj pravimo: želja, to je pravica, jasniša od solnca o belem dnevu.

Ali pri nas je v tem oziru vse, kakor je bilo, z vso skrbjo, ki jo imamo v tej reči, nismo doslej videli, da bi se bilo kje na bolje, znatno na bolje obrnilo. Le pičlo je v tem število izjem, pa so one za to tem bolj častne, kajti nekateri gospodje, izlasti pri političnih uradih, so že vendar-le izprevideli, da bode njih delo

imelo uspeha le takrat, ako se bodo z ljudstvom porazumeli v jeziku, ki ga govori ljudstvo. Le-ti se učé slov. jezika. Mi vidimo na njih vsaj dobro voljo. Nekaj je to že, samo da je ubogo malo.

Vse eno pa je toliko kriča po svetu, da se godi Nemcem krivica. Kakor v odgovor na to, lahko samo vprašamo: kje in kaka krivica se jim godi? — Nemcu za to, ker je Nemeč, ne godi se in mi poudarjamo, da nočemo, naj se izgodi kje kateremu krivica. Ako je Nemeč uradnik in ga plačuje naše ljudstvo, to pa potlej ni več Nemeč, nego je uradnik in kakor takmu je treba, da ima lastnosti uradnika, take, vsled katerih v resnici lahko opravlja to, kar mu nalaga služba. Isto velja o vseh očitnih poslih. Ako tak ne zna jezika ljudi, ki ima z njimi opravka, manjka mu prva lastnost — ta, da ga ljudstvo razumeje. Mi vprašamo, kdo je v tem kriv, da se ne razumeje?

Odgovor ni drug mogoč, kakor to, da uradnik, kajti on je zavoljo ljudstva, ne pa ljudstvo zavoljo uradnika. V obče pa se človek le čudi uradniku, ki nastopi službo in je plačan za njo pa je ne more, ne zna opravljati. Očivestno je krivica na njegovi, v prvi vrsti pa na strani one gosposke, ki nastavi tacega človeka v kraju, kjer za nj ni in ne bo po pravici mesta.

Če ima tak uradnik kaj vesti, mora, naj že hoče ali noče, odreči se taki službi. Da se to ne izgodeva od njih, posebno ako so Nemci, to vemo. Težje je pa to umeti že, ako se vpraša po uzroku. Naši Nemci, vse eno ali so v resnici Nemci ali bi le za take radi veljali, ti so mislili in še mislijo, da so v našem cesarstvu vse, drugi pa niso nič, ali pa so samo za to, da se jim pokaže, kaj da so Nemci.

Isto bi radi še zdaj imeli, toda moževi so spali in niso videli, da so se tudi druga ljudstva jela čutiti ter bi svojih ljudi ne dala več rada samo za hlapce Nemcem. In ker se prikazuje to zavedanje ljudstev sedaj, za to so vsi v ognju in krivi za Boga niso oni, nego

sedanji ministri in v prvi vrsti grof Taaffe. — Ljubi Bog, manj ni tega nihče kriv, kakor ravno grof Taaffe. On je ravno mož, ki še drži Nemcev vlado po koncu, na tihem sicer a to je vse eno, pri nas so kakor prej, tako slej Nemci na vrhu.

In ravno zoper njega so naši Nemci toliko hudi. V tem je grda hinavščina ali pa nevednost. Eno ali drugo je gotovo. Ker pa nečemo misliti, da vidijo naši, toliko prebrisani Nemci le dotlej, dokler seže njih roka, za to se nagibamo zmerom bolj na ono stran, da so hinavci, pravi pravcati hinavci.

Ne, gotovo naši Nemci ali kar so že, ti nimajo uzroka kričati, da se jim godi krivica, bolje, kakor pod to vlado se jim ne more posehmal goditi nikoli. Pri nas je sedaj še Nемец vse, več pa ne more biti tudi tačas, ako pridejo čisto njih možje na krmilo.

Molčala druga ljudstva ne bodo, časi, v katerih je bilo nemčurstvo cvelo, ne da bi se druga ljudstva bila za to izmenila — ti časi so minoli.

Nesreča v bavarski kraljevi rodovini.

Da bi kedaj kak kralj ali cesar sam, sit življenja, skočil v vodo, to se ni še z lehka zgodilo, zadnje nedeljo, o binkoštih, pa se je to zgodilo na Bavarskem. Kralj Ljudevít II. namreč je to storil v jezeru, ob katerem se razprostira park kraljeve graščine Berške.

Ker je kraljeva rodovina v bližnjem rodu naše cesarske hiše, zanima tudi nas ta čin kralja toliko bolj ter ga hočemo za to opisati, kolikor se to da po poročilih, ki so jih listi prinesli.

Ranjci kralj se je porodil dne 25 avgusta 1845 in bil je kralj postal dne 10. marcija 1864, vladal je torej celih 22 let. Ves ta čas se ni veliko zmenil za vlado, ter jo je prepuščal svojim ministrom, sam pa je stavil na raznih krajih velike in umetne graščine, nasajal je krasne vrtove ter se kratko asil po gledališčnih igratih. Le-te so se godile v krasnih gledališčih, po slovečih igralcih, večinoma pa le vpričo kralja samega.

Te reči so stale drag denar in kralj je prišel v hude denarne stiske. Kraljev stric, princ Luitpold, je bil vsled tega zadnje dni prevzel vlado ter so kralja hoteli djati pod varuha, češ, da je zblaznel. Njegov domači zdravnik, dr. Gudden je imel nalogo, nadzorovati ga. V nedeljo popoldne šel je kralj z dr. Guddenom na sprehod in kakor je bila podoba, bil je ves miren. Dr. Gudden je sam še sporočil v Monakovo, da stoji s kraljem dobro. Tisto popoldne pa ju dolgo ni bilo nazaj, šli so ju torej iskat. Preiskali so park in ob 11. po noči so našli kralja in doktorja — v jezeru. Nista še bila

sicer popolnem mrtva, toda rešiti ju ni bilo več mogoče.

Bila sta menda sedla na klop kraj jezera in se pogovarjala. V tem pa je vrgel kralj klobuk in zgornjo suknjo raz sebe ter skočil v jezero. Dr. Gudden skoči tak, kakor je bil, za njim, da ga reši, toda kralj močnejši od njega se brani in ga vsega okraspa po licu in čelu. Da je bil boj med njima hud, posname se lahko iz tega, ker se poznajo še globoke rane od kraljevih nohtov na zdravnikovem čelu. Izgoditi se je to utegnulo kje malo pred 7. uro, kajti kralju se je ustavila ura 5 minut pred 7. uro.

Zmešnjava je bila seveda sedaj velika. Princ Luitpold je izdal patent, da prevzame sedaj vlado za princa Otona, brata ranjcega kralja. Ta je po postavi pravi kralj, toda on je blazen in torej ostane vlada v roki princa Luitpolda.

Vojaštvo je že priseglo novemu kralju in princu Luitpoldu kot upravitelju države. Ljudstvo je ginjeno in govori še veliko mogočih in nemogočih reči o tej nesreči. Truplo ranjcega kralja pa so v ponedeljek ob poludevetih zvečer dekan Türk blagoslovili na dvorišču Berške graščine ter ga s tremi duhovniki spremili v Monakovo. Tje so ga v noči o poludveh pripeljali ter ga položili na mrtvaški oder v kraljevi palači.

Gospodarske stvari.

Koliko škode plevel dela.

Na plevel mora kmet vedno prav pazljiv biti, kajti po njem zemlja neizrečeno hitro ob vso moč pride.

Ni treba dokazov, koliko škode pleveli pridelovanim rastlinam narejajo, kakor sploh zemlji, celemu kmetijstvu in živinoreji. Kakor tolpa podgan v svinjskem koritu svinjam krmačam najboljšo krmo požeró in svinje od korita celo odganjajo in kakor trop vrabljev na kokošjem dvoru domači perutnini najboljše zrnje izčivkajo, ravno tako odvzamejo pleveli koristnim rastlinam najboljšo rastlinsko hrano cele njive, prerastejo celo zemljišče in mu zrak, svitlobo in toploto jemljejo, zatirajo in preganjajo koristne rastline in tako kvarijo in manjšajo pridelek za petdeset in še več odstotkov. Nažeto žito je s plevelom pomešano in za prodajo nesposobno, med slamo se nahaja mnogo lese-nega plevelovega steblovja, katerega živina neče jesti, zato posebno krave dolgo časa med slamo izbirajo in se ne najedó, kar čas krmiljenja po nepotrebnem podaljša, čas prebavljanja pa prikrajša in prosopevanje živine zadržuje.

Preganjanje in pokončevanje plevela na lastnem polju in zemljišču je tedaj jedna naj-imenitnejših nalog vsakega kmetovalca. Po or-

ganih, kateri plevelom v njihovo razširjanje služijo in po sredstvih, ki v njihovo pokončanje služijo, razločujemo koreninske in semenske plevele. Prvi se posebno najbolj po koreninah, drugi po semenih razširjajo. Za pokončanje plevelov je na prvem mestu skrbno čiščenje semenskih žit potrebno, da se k plevelom, ko so že itak na polju zasejani, še nove z žitnim semenom ne zasejajo. Kolikokrat se je že prej plevela čista njiva z žitnim semenom zaplevelila! Nič manj imenitno je zapleveljevo polje dobro in pridno obdelati, to pa o pravem času. Kdor o deževju plevel podarja, bode malo plačila imel za svoj trud in delo.

Skušnje, ki so jih s pokladanjem suhe in namočene turšice naredili.

Izbrali so 20 ovec, ki so bile vse precej jednako stare. Bile so namreč v drugem letu starosti. Deseterim se je dalo na dan po 625 gramov na glavo suhe turšice, drugim deseterim jednako starim ovcom pa isto množino turšice, ki je bila namočena. Da bi se namočena turšica ne izlužila t. j. da bi se katere redivne snovi, kakor beljakovina in soline, iz nje ne izvlekle, se je vzelo le toliko vode, kolikor je bilo potrebno, da se je rečena množina ravno prav namočila. Oboji skupini živali, ki so bile na poskušnji, ste dobivali drugo postransko krmo v jednaki meri in v jednaki dobroti. Po štirih tednih takega krmljenja ste se obe skupini zvagali in pri ti priliki se je pokazalo, da je tista skupina, ki se je s suho turšico krmila za tri kilograme na glavo več pridobila. od one, ki je bila z namočeno turšico krmljena. Po drugih štirih tednih je bila pa teža prve skupine za 5½ kilogramov na glavo viša, od druge skupine. To nejednako pridobivanje na teži mislijo si strokovnjaki iz tega pojasniti, da so ovce s suho turšico krmljene to bolj drobno in dobro prežvekale, kakor oni z namočeno mehko turšico krmljene in da so prve povžito krmo bolje prebavile in si okoristile, kakor druge, ki so mehko namočeno turšico bolj hlastno žrle pa tudi manj prebavile in si v korist obrnile. —

Sejmovi. Dne 21. junija pri sv. Trojici v slov. gor., v Rajhenburgu, v Vitanju, v Studencih pri Mariboru. Dne 22. junija pri sv. Juriju pri Celju, v Loki, v Sevnici in Šoštanju. Dne 23. junija na Zelenem travniku.

Dopisi.

Iz Konjic. (Slovenski kruh diši, a slovenski jezik mrzi.) Oplotniški ranocelnik je prav robato in ostudno to pokazal pri sodnijski obravnavi vršeci se, proti njemu. Bil je konjiškega zdravnika dr. P. iz same ne-

vošljivosti in kruhoborstva dolžil, češ, da je hlapcu na fužinah, za pljučno vnetico bolanemu, preveč omamljivih zdravil dal in je ta zaradi tega umrl. Prišlo je do raztelesenja in to je nerazumljivo obrekovanje živo razkrilo. Zavoljo te hudobije od dr. P. zatožen, dobil je 40 gld. ali 8 dni zapora kazni in ta mala svotica se mu je le gledé na njegovo revščino prisodila. Ko začne pri obravnavi neka priča slovenski govoriti, jame silovasi dedej na obtožni klopi brcati, repenčiti se in sukati. da je skoraj sebe in svojo ženo z nje prekučnil. „Čujte, ta grdi jezik se mora poslušati, želodec mi preobrača, o j je toto „bindiš“ gnjusljivo itd.“ Da ga ni gosodnik za to k redu pozval ali pokaral, ima se pač zahvaliti le njegovemu usmiljenju. Ko pa je bil obsojen na 40 gld. ali 8 dni ričeta, stopi razburjen z rokama mahaje pred sodnika ter s povzdignjenim glasom, kakor da bi bil v gledišču, reče: Vem, zakaj sem obsojen. Da bi bil Slovan, ne bi se mi bilo ničesar zgodilo, a ker sem pošten(!), Nemec, moram trpeti in me zadene kazen. Čudili smo se, da je tudi to ogromno razžaljenje g. sodnik tiho poslušal. Obsojen, ker je Nemec. Je prav smešno. Ranocelnik naše razmere sodi vse narobe. — Gospod ranocelnik, Vam slovenski jezik in gotovo tudi narod preseda, zakaj pa ne greste tedaj med svoje Nemce, saj Vam nihčér ne brani, naopak, povsodi so se Vas ljudje radi odkrižali, v Majšbergu, Poličanah, Šmarju. V slednjem kraju so Vam v sredi zime šipe pobili samo za to, da so vas iz stanovanja spravili. Pa tudi v Oplotnicah bi se Vas radi znebili. Nemec ste, pa ne znate dve besedi pravilno pisati, še manje pa je sloga v Vašem pisanji najti. Prvošolec na gimnaziji gotovo bi ne shodil, ko bi, kakor Vi, nemščino trpinčil. — Slovenci, glejte, kakošni ptički se pri nas redijo! Pa še nekaj gre o njem omeniti, fužinski hlapec je za pljučno vnetico umrl, a on je trdil, da je zastrupljen; na glažuti pa je nekdo umrl zares po mišnici zastrupljen, a ranocelnik je spoznal kljub pljuvanju in driski, da so se mu pljuča vnela. Kaj ne, da jo ta zna dobro?

Iz Breškega okraja. (Vrli žandarji in zvesti župan.) Čeravno v Brežicah ni kaj dosti prijaznosti za slov. kmete, žandarje pa imajo kaj izvrstne, med temi se najbolj odlikujeta gg. Franc Laibacher in Franc Koražija. Ona sta se vsakokrat izkazala zvesta služabnika, posebno pa sta od preteklega jeseni in do zdaj še pokazala, kaj zvesti orožnik velja. Spravila sta na dan celo jato tatov in razbojnikov, takih tičkov, da jih je človeka groza in strah. Pri temu sta mnogo pomagala g. Franc Podvinski, izvrstni župan in g. Janez Urek, oba iz občine Globočke in še neki drugi. Hudobnih tičev pa je največ v Piršenbergu doma, uže od nekdanj sumljivi okolici, in to še sinovi

samih dobrih kmetov nekdanjih. K temu hudobnemu delu jih je skoro gotovo pripeljala slaba in mehkužna izreja, slabi izgledi roditeljev. saj stari pregovor pravi: Kakor stara tica poje, tako uči mlade svoje. Oče in mati glej, kje spi sin ali hči! Pač bo bolje, da se pri tebi joče, nego drugje raja. Ker sem omenil vrlega župana, zato sme biti pač občina Globoko ponosna, da ima vedno vestne župane, saj ni še imela, odkar so združene okolice, več, kakor dva župana. Ko se eden navoli težavnega dela, pusti ga pa drugemu. Ker se bližajo občinske volitve, ostanimo pri starem županu, naj dopolni svojih devet let, kakor jih je že enkrat dobro izpeljal. Bil ga je za to javno pohvalil naš deželni poslanec in ces. svetovalec g. J. Jerman, tačas še c. kr. okrajni komisar v Brežicah. Saj sta še čvrsta sedaj in stari župan za to opravilo dovolj. Najbolje je, da je župan že bolj postaran in skušen mož, ne pa mladi brkasti gospodek nove mode. Župan je pa le tisti dober, kateri svoje gospodarstvo dobro vodi, in to je vse pri našem županu. Ako vam bo ljubo, hočem vam, kadar izteče obravnava gledé naših zločincev, vse bolj na tenko popisati in imena teh groznih hudob naznaniti. Doma so skoro vsi iz občine Globoko.

Od sv. Martina pri Slov. Gradcu. (Nova šola.) Krajni šolski svet Šmartinski prejel je od okrajne hranilnice v Slov. Gradcu svoto 1100 gld., katero mu je ona k stavbi nove šole pridala, le-ta pa bo v resnici kinč za tukajšnja župnijo. Da smo toliko lepo pomoč od hranilnice dobili, zahvaliti se imamo še posebej č. g. dr. Josipu Šucu, ker so prvi izprožili misel, naj hranilnica sklene z denarjem pripomoči, da se postavijo šolska poslopja po Slov. Graškem okraju v redu. To se je tudi zgodilo, in sicer je prišla naša šola prva na vrsto. Bodi torej lepa hvala vsemu sl. odboru hranilnice za lep dar, ki so ga naši šoli naklonili. Omeniti moram, da je visoka c. kr. namestnija v Gradcu z odlokom dne 24. marca 1886, št. 5375 sklep hranilničnega odbora odobrila in dovolila mu, izplačati nam darilo. Poleg tega nam je še tudi štajerska hranilnica v Gradcu 200 gld. podarila. Poročilo o stavbi naše šole dojde brž, ko bo šola dodelana, kar se utegne julija ali avgusta t. l. izgoditi. Stavi jo g. Madile iz Prevalj na Koroškem, načrt pa je izdelal znani g. Urbani, stavbar pri sv. Pavlu. F. V.

Iz Kumena na Pohorju. (Slov. uradovanje.) Kakor uže znano je občinski odbor v Kumenu v svoji seji dne 13. maja sklenol, da bode odsihdob v slovenskem jeziku uradovalec. Župan je ta sklep takoj naznanil okrajnemu glavarstvu v Mariboru, to pa je z odlokom od dne 16. maja t. l. št. 13.792 odgovorilo, da vzame ta sklep občinskega odbora na znanje

in da bode na slovenske vloge tudi slovensko odgovarjalo. Naj bi lepi izgled občine Kumen posnemale tudi druge občine po Slovenskem, katere imajo narodne odbore! Ako je že smešno, če imajo trdo slov. občine nemškutarske odbore, je gotovo še bolj smešno, ako občine z narodnimi odborniki še skoz staro kljuso jezdijo ter uradujejo v tujem jeziku, katerega malokdo v občini za vsemi zna in ume! Na noge tedaj slovenski župani. zavržite staro šaro in poslušajte se postavnih pravic, katerih vam danes nihče jemati ne more. Občini Kumen pa, katera je v tem kraju prva možko in neustraheno stopila na noge, potegnivša se tako krepko za čast in veljavo domačega govora, kličemo še enkrat prav iz srca: Slava!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ces. kralj. vojske na madjarskih tleh ne vidijo radi ter bi raji, da se dnes ko jutri razcepi na dvoje, v avstrijsko in ogersko. To pa mrzi njej sami in še posebej višjim krogom. Nadvojvoda maršal Albreht je bil nekaj o tem izgovoril v Bosni in svitli cesar so mu sedaj v lepem pismu pritrdili, se ve, da na veliko jezo Madjarov. — Drž. zbor je srečno dognal postavo o zavarovanju fabriških delalcev pri nezgodah, ter je pričel razpravo o nagodbi z ogersko skupino dežel. Splošnja razprava še je precej gladka bila, podrobna bode pa brž ko ne viharna. — Da dobodo suplentje, t. j. učitelji, ki so sicer izprašani, pa še nimajo stalne službe, po srednjih šolah bolje plačo, hoče naučni minister vzvišati učnino v Beču na 50, drugod pa na 30 gold. Nam se ne zdi to potrebno, a tudi ni pravično. — O binkoštih je po nekaterih mestih bilo sila živo, tako v Solnem gradu, kjer je bilo zborovanje šulvereina, v Beljaku, kjer so nemški pevci pi— čemo reči: peli za stavo in v Gradcu, kjer so bili kolesarji, t. j. taki, ki delajo jahaje na visokem kolesu ceste nevarne, skupaj. Še celo bela Ljubljana ni ostala prazna, čeprav bi bili tamošnji in drugi Nemci to kaj radi imeli. Tujcev, ki so se skozi Ljubljano v Postojno in v Trst peljali, ni bilo nič manj, kakor jih je bilo druga leta. — V Postojni sta bila zadnji teden dva visoka tujca, španjski Don Carlos pa francoski princ Viktor Napoleon. — V Gorici se je v torek 15. dne junija, začel sejem za sviloprejke; vrši se po ukazu župana edino na trgu sv. Antona. V vasi Ogersko in v obližji so imeli hudo točo, vse jim je potolkla v tla in deloma še v plohi odnesla. — V Trstu so imeli že dva mrliča za kolero. Mestni urad prepoveduje o kresu slov. okoličanom zažigati kresove. Ako se boji, da bi privabili le-ti kolero, sedaj je lahko miren, kajti ona je tudi brez kresov našla pot v mesto. — Na Ogerskem

pojema razsajanje pouličnjakov v Budi in Pešti a treba je bilo bajonetov. Ujeli so 710 razsajalcev ter jih zaprli, kamor so jih ravno mogli. — V Krakovem na Poljskem obstoji domače zavarovalno društvo 25 let in stoji na trdnih nogah. Ko je obhajalo uno nedeljo svojo 25letnico, bil je to velik praznik za vse Poljake. Od vseh krajev so bili tje prišli odlični možje. — V Pragi so imeli pa gledalične predstave ob praznikih in udeležilo se jih je veliko Čehov, biva-jočih po Nemčiji. Svet se pa zavoljo tega še ni podrl.

Vnanje države. Od kar je postalo mirno med Grki in Turki, pogodili ste se tudi Črna-gora pa Turčija gledé mej, kakor so jih jima bili v Berlinu odločili. — Po Srbiji se klati baje več roparskih čet ter je treba vojakov, da jih razpršé. Mogoče, toda drugi menijo, da so te roparske čete samo v glavah ministrov, ki se bojé ustaj, za to pošljejo pa v kraje, kjer se jim zdi nevarno, vojakov. — Bolj ko ruski vladi predsedata bolgarski knez, bliža se ona pa Srbom ter išče pri njih podlage za večji upliv na balkanskem poluotoku. Sedaj biva v Belem gradu ruski veletržec Muranovič ter se dogovarja za ožjo trgovsko zvezo med Srbi in Rusi. — Nemčija se še ni razodela, kaj misli ona o rečeh, ki se vršé na Bavarskem. Sedanji upravitelj države, princ Luitpold ni pri liberalnih Nemcih na dobrem glasu. — Volitve v Belgiji so za drž. zbor končane, v njem bode odslej 97 katoliških, 41 pa liberalnih mož. — Delalci so v velikem shodu v Bruselju sklenili, da se bodo le na postavni poti potegnili za pravice delalcev. No, sklep je sicer dober, toda kdo nam je prok, da se ga tudi držé? — Gladstone, angleški prvi minister je propadel s svojim predlogom gledé irske samouprave. Mož hoče sedaj državni zbor razpustiti in si obeta iz novih volitev ugodno večino. V Belfastu je bila že uni petek huda praska med kat. in prot. Irca. — Na Francoskem so se uporni delalci v Decazeville premislili ter se z binkoštnim torkom podali na delo. Z izgonjbo princev bode resnica, kajti dotično postavo vzprejme če prav z malo večino nazadnje še tudi senat. — Italijanski drž. zbor pričel je dne 10. junija svoje delovanje. Kraljev prestolni govor zatrjuje, da se sedaj ni bati vojske, kajti vse države čutijo potrebo mirú. Kolerá pojenjuje le po malem, v nedeljo še je v Benetkah 5 ljudi zbolelo, 5 pa umrlo; tudi v Bari še je ena oseba umrla, dve pa ste zboleli.

Za poduk in kratek čas.

† Božidar Rajč.

Vemo, da ustrezemo svojim bralcem, ako jim popišemo na drobno, kak da je bil pogreb našega Božidara.

Kakor ga opisujó Ljubljanski listi, bilo je o njem v resnici sijajno, kaj še-le, kdor je mogel pri sprevodu biti!

Iz štajerskih krajev bilo je kacic 40–50 gospodov prišlo, sicer pa, pravi „Slovenec“, se ga je udeležilo toliko slovenskega razumništva, da so se tri strani „Zvezde“ okoli katere so nepozabljivega ranjcega nesli, s sprevedom opasale.

Sprevod so začele sirote iz zavoda Lichten-thurnovega s sv. rožnim vencem, za katerimi so se uvrstile štiri zastave s svojimi društveniki, in to „Sokoli“, „Šišenska čitalnica“, „Št. Vidska čitalnica“ in pevci Ljubljanske čitalnice s „Slavci“. Za temi je prišel frančiškanski konvent s križem, čč. duhovščina, med katero je bilo več gospodov iz Štajerskega cerkveno oblečenih, župnijska duhovščina frančiškanske župnije in mil. g. prošt dr. A. Jarc, ki je v ornatu ranjcega spremljal in pozneje k večnemu počitku materi zemlji izročil. Za duhovni nesli so lepo z venci okrašeno krsto nosilci frančiškanske cerkve; za njo so šli najprvi bližnji sorodniki ranjcega, za temi pa ostali žalujoči, vseskozi prijatelji, znanci ali pa čestilci ranjcega.

Lahko se reče, da je bil tukaj zbran cvet slovenskega razumništva iz vseh stanov. Dijaki srednješolci z bogoslovci in narodnimi gospemi in gospicami, katerih se je tudi prav lepo število sošlo, zaključili so izredno dolgo vrsto spreveda. Dijakom pa se je bilo prepovedalo, da niso smeli vencev nositi pri pogrebu. Bilo jih je dvainštirideset, vsi s traki in dragoceni, 16 je bilo štajerskih. Nosili so taiste vrli naši „Sokoli“, kar se jim je posebno lepo podalo in je sprevod še zdatno povzdigovalo v slovesnosti.

Pomikal se je sprevod iz Tržaške ceste po Knafjevih in Selenburgovih ulicah okoli „Zvezde“ memo „Slovenske Matice“, kjer je bila črna zastava razobešena, po glediških ulicah preko Marijnega trga in Slonovih ulic na Dunajsko cesto. Ulice in trgi so bili od hiše žalosti pa do pokopališča vse skozi z gledavci obstavljene. Čitalniški pevci v zvezi s „Slavcem“ zapeli so ranjkemu pred hišo prekrasno tožno-veličastno pesem „Oče naš“, na pokopališču pa „Nad zvezdami“ in „Blagor mu“. Izročitev blagega ranjcega materi zemlji izvrševal je na južni strani kapelice na starem pokopališču v sosesčini grobov dr. Bleiweisa in Josipa Jurčiča mil. prošt dr. Jarc v slovenščini.

Po cerkvenem opravilu posvetil je g. dr. Josip Vošnjak nekaj jako zbranih in v srce segajočih besedi zasluženemu rojaku, kateremu se je tudi spoznala vroča želja, da bi v domači zemlji počival. Ne bode spal sicer v rojstni zemlji zelenega Štajarja, pač pa v rodnej zemlji, v središču Slovenije, v družbi slavnih

prvoboriteljev in iskrenih prijateljev svojih dr. Bleiweisa in Josipa Jurčiča. Ranjki Raič, pravi dr. Vošnjak dalje, imel je čuda plemenito in za narod svoj neizmerno goreče srce, katero ni druge ljubezni poznalo, kakor ono do Boga in do svojega naroda. Bog mu bode sedaj ondi po svoji milosti poplačal. narod njegov, nesrečni slovenski narod, stoji pa globoko v srce žaljen pri zevajočem grobu, ki je zopet jednega naših najboljših v žrtev zahteval. Narod okoli črne gomile zbran britke solze pretaka po možu, kateri ga je tako nesebično in požrtvovalno ljubil. Sladko spavaj toraj predraga duša in dika slovenskega naroda. Onkraj groba prejel boš plačilo, ki si ga ti v tolišnji meri zaslužil. Sladko spavaj!

Tako nekako glasilo se je poslovilo od groba nepozabljivega Božidara Raiča, župnika v Halozah in državnega poslanca. Kolikor je bilo ondi zbranih Slovencev in lahko rečemo, da nas je bilo na tisoče, niti jednega ni bilo, da bi mu ne bile silile solze srčne žalosti v oči, mnogim so pa kar curkoma lile. Ob Raičevem grobu ni bilo nikake obupne žene ali osiročene dece, ki bi bila po njem jokala, zato je pa jokal in prezgodnjo zgubo svojega odličnjaka obžaljeval ves narod slovenski brez razločka stanú in strank. Bog mu daj večni mir, saj časnega si mož ni nikdar privošil in večna luč naj mu sveti!

Smešnica 23. Zdravnik: „Ljubi moj kako vam je kaj?“ Bolenik: „Tako, tako, slabo — ne slišim.“ Zdravnik: „Kolikokrat sem vam že rekel, da ne pijte žganja.“ Čez 14 dni. Zdr.: „No kako je?“ Bolenik: „Ni vam, g. doktor, treba upiti. Ubogal sem, nisem več pil žganja in dobro slišim.“ Po 8 dneh. Bolenik: „Kaj ste rekli, g. doktor? — zopet ne slišim.“ Zdravnik: „Ste torej pa že pili žganje!“ Bolenik: „Sem, g. doktor; saj kar sem bil doslej slišal, vse ni bilo toliko vredno, kakor frakelj žganja.“

Razne stvari.

(Cesarski dar.) Za šolo v Šoštanju so svitli cesar darovali 200 gold. iz zasebne blagajnice.

(Na znanje.) Ker utegne zanimati naše bralce in v obče čestilce Bož. Raiča, vsled katere bolezni je rajnci umrl, uprašali smo v dotičnih krogih o njegovi bolezni in reklo se nam je, da je umrl vsled bolezni na ledvicah ali obistih.

(Nevihata.) Na binškošni ponedeljek je bila dopoludne po severnih straneh Pohorja huda nevihta. Pri sv. Antonu je zdrknila strela s tira ter je že blizo pri tleh prišla v cerkev, v kateri se je sv. opravilo ravno končalo. Dve ženski je omamila, eni pa le nekaj nogo pobila.

V gnječi, ki je vsled tega bila med ljudmi nastala, so neko deklinico nekaj, necega fantka pa precej pohodili.

(Samomor in poskus samomora.) Pri nas v Mariboru postajajo že mladi ljudi siti življenja. Te dni se je nek učenec na tukajšnjem učiteljišču vlegel pred žel. vlak; ta ga je seveda zdrobil, nek drug, 19letni malar, pa se je v usta obstrelil in bode težko ostal pri življenju.

(Na železnici.) Uni den je na železnici med Ptujem in Pragarskim triletan fantič tekkel čez železnico v hipu, ko je vlak prihajal. Čuvar, ko ga ugleda, hiti brž za njim, da ga potegne s tira, toda mašina ujame čuvarja ter ga trešči v stran, da obleži v nezavesti. Ko se vlak ustavi, bilo je že 27 vagonov prek fantiča zdrdralo, vendar pa so še potegnili fantiča brez vsake škode izpod 28. vagona. Tudi čuvar je prišel k zavesti.

(Brez potrebe.) V Tešni vesi v Savinjski dolini se je obesila ženska stara uže 81 let. No tej bi pač ne bilo treba dolgo čakati na naravno smrt.

(Zasipjame.) Pri Veliki Pirešici se je udrla jama, iz katere so kopali žveplo, in je zasipala tri delalce. Pravi se, da se je bilo kaj tacega bati že delj časa. Ako je to resnica, pa zadeva dotične podjetnike velika odgovornost, da so še pustili delalcem iti va-njo.

(Srenjski zastop.) V Vranskem trgu si je novi obč. zastop volil za župana gosp. Antona Kumra, v svetovalec pa gg.: Jožefa Musija, Šimona Oseta, Luka Gradišnika, Franca Govediča, Toma Turnškega in Franca Kovčeta.

(C. kr. namestnik), baron Guido Kübeck, je zadnji teden bil v Celju, ter si je tamošnje šole, c. kr. gimnazijo, meščansko in ljudske šole ogledal.

(Preklic.) Listi ali glasila nemških liberalcev v Gradcu, Mariboru in Celju, so bili, naj bi nemškemu svetu pokazali, kako da je slov. ljudstvo hudobno, grdo laž raznesli, da so „slovenski vandali“ spominek grofa Auersperga na Bledu razbili. Ker pa to ni resnica, bila bi njih dolžnost to laž preklicati a tega ne marajo, vsaj do čista ne. Tako pravi „D. W.“ v Celju, da še ni spominek padel slovenski drhali za žrtev. Kaj bi sirota dala za to, ko bi mogla reči, da se je to v resnici izgodilo!

(Okrajna priklada.) Okrajni zastop v Brežicah naložil je posestnikom tega okraja 30% okrajne priklade. To je veliko, ako pomislimo, da je 35% že dež. priklada in Bog zna, koliko je še občinske priklade pri dotičnih srenjah.

(† Franc Cerjak), eden najpremožnejših, pa kar je še več vredno, eden najpobožnejših kmetov velike Rajhenberške fare, umrl je binškošne praznike, komaj 42 let star. Bil je

cerkveni ključar podružnice sv. Antona in oče bogoslovca enakega imena. — Kvaterno sredo ob 10. spremljala ga je silno oblična množica ljudi h grobu, dasiravno je dež curkom lil — živ dokaz, kako priljubljen da je bil ranjki pri svojih sosedah. Naj v miru počiva! Njegovej blagej rodbini pa daj Bog veselje včakati, da bi sin pokojnega, nadepolni bogoslovec g. Franc Cerjak ne le nove mese zdrav včakal, ampak mnogo let se raj. svojega očeta pri Gospodovem oltarju spominjal!

(Požarna straža.) V Mozirju je binkočno nedeljo v hišo g. Lipolda treščilo, jelo je goreti, ali požarna straža je kmalu udušila ogenj. — Tako nas Bog na vse strani opominja, da si snujmo gasilna društva, in vendar imajo ta društva še toliko nasprotnikov! — Na Vranskem se je ravnokar tako dobrodejno društvo ustanovilo.

(Domača izgodovina.) Na c. kr. gimnaziji v Mariboru se je dne 9. t. m. izvršila izkušnja iz štajerske izgodovine. Podvrglo se ji je bilo 6 četrtošolcev in izmed njih so prejeli ti-le primerno darilo: Jurij Kaas, Ciril Radaj, Ivan Žmave, Ferdo Križan in Tone Brezovnik.

(Odkopališč.) Na Slatini je bilo dosmahal 342 gostov.

(Šulverein.) Skupina šulvereina v Št. Juriju ima prihodnjo nedeljo shod, toda ne v Št. Juriju, ampak v Štorah. Seveda, kaj bi delal v Št. Juriju, kjer ne mara nihče za-nj!

(Nesrečna trma.) Kakor se nam poročča se je Št. Hrastnik, svoje dni župan v Spodnji Polskavi, ustrelil. Pismo, ki so ga pri njem našli, kaže, da je gnala moža nezapopadljiva trma v smrt. To je sicer žalostno za pošteno rodbino, toda mi ne razumimo podlosti, ki se kaže v tem, da so se objavile nesrečnega moža žalostne razmere nasproti njegovi živi rodbini. To bi vsekako bilo bolje izostalo in časnikoma, ki sta to storila, nikakor ne služi v priporočenju.

(Psovi.) Sv. Jurij na Pesnici ima sem od 1. dne junija pasjo kontumaco. Sumljiv pes je namreč več psov v tamošnjem kraju obrizel.

(Do tretjega gre rado.) Nekaterim zastopom ultraemških mest ne gre v glavo, da nimajo nemških turnarjev v Ljubljani rajši, kakor so jim to tovnej pokazali. Zato pa kujó sedaj v svojih zborih resolucije, polne jeze in žolča, zoper njo. Tako sta storila uže prej mestni zastop v Lincu in Celovcu, sedaj se jima je pridružil z enako resolucijo še mestni zastop v Celju. Župana, dr. Neckermana, je pa ona tako zdelala, da je hitro vzel 4 tjedne odpusta ter se podal po svetu hladit se ali ka-li.

(Nova knjiga.) Katol. tiskarna v Ljubljani izvršila je ravnokar krasno knjigo v veliki osmerki: „Zbornik cerkvenih govorov na slavo ss. Cirilu in Metodu“. Zbral in na svetlo dal

je bukve čast. gosp. Anton Žlogar, kaplan pri mestni fari sv. Jakoba v Ljubljani. Zunanja oblika je krasna in kolikor smo v naglici videli, ne ostaja za njo tudi znotranja. Več o njej kedaj v cerkv. prilogi.

(Nastavljen je sodnikov.) Pristav pri c. kr. sodnji v Velikovec postal je gospod Ljud. Perko, v Krškem g. Alojzij Gregorin, g. Karol Ekel v Kranjski gori in g. Albin Smola v Metliki.

(Duhovske spremembe.) P. Erenbert Fettinger, iz reda sv. Benedikta, svoje dni c. kr. ravnatelj v Celju, doslej oskrbnik na graščini v Jarenini je dne 10. junija t. l. umrl. Ranjci je imel pri našem duhovništvu veliko prijateljev. Pokazalo se je to tudi pri njegovem pogrebu, ki se je v soboto dne 12. junija godil. — Č. g. Jurij Čurin, kaplan v Središču, stopil je v stalni pokoj. Tamošnja kaplanija ostane prazna.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru

koroške ulice hiš.-št. 5

se dobijo

„Sprejemnice za podružnico sv. Cirila“

s ponatisom iz pravil za vsako podružnico.

100 po 1 gld. 50 kr.

Svarilo.

Ker jemljeta Janez Ribič in Pavlina Pouh na moje ime denarje na posodo, naznanim, da nisem plačnik za nju. Miklavž Pouh v Sl. Bistrici.

Loterijske številke:

V Gradcu 12. junija 1886: 6, 40, 12, 33, 89

V Dunaju " " " 78, 19, 49, 85, 74

Prihodnje srečkanje 19. junija 1886

Siva ujdna,

zavoljo nje izvrstne rodovitnosti vsega priporočila vredna; ponuja jo za bližajočo se setev za semen Janez Vidovič v Sobotincih, pošta Možganci. Kdor je želi, naj se najdalje oglasi za-njo do 30. t. m.

Oznanilo.

Služba cerkvenika in organista pri sv. Martinu na Ponkvi pri južni železnici (pošta Ponigl) bo s 1. julijem 1886 izpraznjena. Prošnjik, ki je dober orglavec, naj se osebno oglasi.

1-2

Cerkveno predstojništvo.

Posestvo, sposobno za krčmo tik velike ceste med Slatinskimi toplicami in železniško postajo Poličane, se da v najem ali se proda pod zelo ugodnimi pogoji.

Več pové lastnik **Janez Kröll**, gostilničar v Puntigamu pri Gradcu. 3-3

Št. 804.

Učiteljska služba.

Na v štirirazrednico razširjeni ljudski šoli na Hajdinju se s početkom zimskega tečaja 1886 umešča učiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu stalno ali tudi začasno.

Prosilci in prosilke, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 25. julija t. l. pri krajnem šolskem svetu na Hajdinju vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuj, 12. junija 1886.

1-3

Predsednik: Premerstein.

Za ude bratovščine večnega počestevanja svetega Rešnjega Telesa in za tiste, ki prvo sv. obhajilo opravljajo itd., je posebno priporočljiva molitvena knjiga

— Kruh nebeški —

ali

Navod pobožno moliti in častiti presv. Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami.

Spisal

Janez Zupančič,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis.

Izdajanje knjige „Kruh nebeški“ ima dvojen namen, in sicer v prvi vrsti razširjanje dobre, v resnici priporočena vredne knjige, v povzdigo pobožnosti do najsvetejšega Zakramenta; v drugi vrsti je pa čisti dobiček odločen v podporo dobrodejnemu „Vincencijevemu društvu“. Knjiga je **popolen molitvenik za vsakega kristijana** in se odlikuje posebno z bogato zbirko spodbudnih molitev na čast presv. Rešnjega Telesa. — Novi natis obsega tudi „**Šestnedeljsko pobožnost sv. Alojzija**“.

Cena je knjigi vezanej v pol usnji 70 kr., vse v usnji 90 kr., vse v usnji z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

Katoliška bukvarna v Ljubljani stolni trg št. 6. 2-3

Naznanilo.

Podpisani naznanim, da bode po dovoljenju c. kr. sodnije pri sv. Lenartu v Slov. goricah z dne 8. junija 1886, št. 2348 se 26. junija t. l. od 8. — 12. ure predpoldnom več vrst zrnja: turšica, ajdna, ječmen, oves in pšenica i. t. d. na posestvu maloletne Marije Mesaree v Jurjevskem dolu po dražbi prodajalo, ravno tako tisti den popoldne od 2. — 5. ure okoli 30 polovnjakov vina, novega in starega pri vinogradu maloletne Neže Mesarec na Langenbergu (Partinu) prodajalo, ravno tako se bo tudi dne 30. junija t. l. od 8. — 12. ure predpoldnem okoli 54 polovnjakov vina starega in novega pri vinogradu maloletne Alojzije Mesarec na Tlekošku pri sv. Jakobu v Slov. goricah, okraja Mariborskega, prodajalo.

Vino je izvrstno in cena ne bo previsoka, zatorej se priporočujem prečast. občinstvu za obilno vdeležitev.

Mesarec,

varuh maloletnih dedičev
Ivana Mesarec-a.

2-3

Vabilo

k

občnemu zboru ormoške posojilnice,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki bode

v nedeljo 27. jun. 1886 ob 3. uri popoldne v čitalničnih prostorih v Ormožu.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje končnega računa in bilance za l. 1885;
 2. Poročilo nadzorstva o računu in bilanci za leto 1885;
 3. Predlog predstojništva in nadzorstva, naj se čisti dobiček izroči zadružnemu premoženju;
 4. Nova volitev predstojništva in nadzorništva;
 5. Mogoči predlogi.
- V Ormožu 2. junija 1886.

Ivan Vertnik,
knjigovodja.

Dr. Ivan Geršak,
predstojnik.

Hišne orglje,

4½ oktav z dvema spremembama in harmoničnim basom, pripravne za učence, kakor tudi za organiste, nove, lično izdelane, so na prodaj po nizki ceni. Več pove uredništvo „Slov. Gosp.“

Križev pot

star, še dobro ohranjen, primeren za kakšnjo podružnico se prav po ceni kupi pri cerkvenem predstojništvu sv. Magdalene pri Kapeli blizu Radgone. 3-3